

Gelece in bilim insanları için “YÖK-Gelecek Projesi”

Gelece in bilim insanları için “YÖK-Gelecek Projesi”

Yüksekö retim Kurulu (YÖK) akademik kadro kullanımında yeni bir yöntemi hayata geçiriyor. Bu yıl uygulanacak projenin adının YÖK-Gelecek Projesi oldu u açıklandı

Yüksekö retim Kurulu (YÖK), bu sene yüksekö retim tarihinde akademik kadro kullanımında yeni bir yöntem hayata geçirilece ini ve bu yöntemin YÖK-Gelecek Projesi adı altında gerçekleştirilece ini duyurdu. YÖK'ten YÖK-Gelecek Projesi ile ilgili yapılan açıklamada, “Akademide kadro kullanılmasında hedefin sadece istihdam sa lamak olmadığı, kamu yararı çerçevesinde bunun ancak bir sonuç olması gerekti i ortadadır. Konunun bir yönü, üniversitelerimizin vizyonu ve temel misyonu do rultusunda nitelikli bilgi üretimi için gerekli olan nitelikli insan gücüne sahip olmasıdır. Akademik uzmanlık, zaman zaman geni alandan ziyade hususi derinli in de tanımlanmasını gerektirmektedir. Yüksekö retim kurumlarının bu konuda durumlarının, ihtiyaçlarının ve artlarının farklı olabilece i kabul edilmelidir. Özellikle geli mesini büyük ölçüde tamamlamı olan üniversitelerde daha özel alanlarda uzman insan gücüne ihtiyaç duyuldu unu hesaba katmak durumundayız. Bununla birlikte bu ihtiyacın kar ılanmasının ancak hakkaniyet ve fırsat e itli i çerçevesinde olması gerekti i de a ikardır. Bu meselenin bir yönüdür” ifadelerine yer verildi.

Meselenin di er yönünün ise üniversitelerin bilimsel faaliyetlerinin ve misyonlarının ülkenin kalkınma yolundaki tercihleri ve öncelikleri ile uygun bir ekilde ili kilendirilmesi oldu unun belirtildi i açıklamada u bilgiler yer aldı: PROJENİN ADI 'YÖK-GELECEK PROJESİ' “Umumi olarak sistemdeki bütün üniversitelerin, fakat özellikle kadro rejimi itibarıyla farklı statüde olan devlet üniversitelerimiz için kadro kullanımı konusunda ülkemizin kalkınma yolundaki yürüyüşüne uygun merkezi bir planlamaya ihtiyaç vardır. Bilindi i üzere üniversitelerimizde ö retim üyesi ve ö retim elemanı istihdamı, YÖK tarihi boyunca merkezi sistemin yüksekö retim kurumlarına toplam kadro sayısı belirleyerek tahsis etmesi, unvan bazında belirlenen kadroların kurumlarda kullanım izninin kamu yararı gözetilerek YÖK tarafından izne ba lanması, üniversitelerimizin bu kadrolar için aradıkları özel artları belirleyip ilana çıkarak atama süreçlerini kendi kararları ile sonlandırmaları ekinde sürmü tür. Bu sene yüksekö retim tarihimizde akademik kadro kullanımında yeni bir yöntem hayata geçirilecektir. Bu yöntem, yeni YÖK tarafından bir proje mantı ı içinde kurgulanmı tır. Projenin adı YÖK-Gelecek Projesi'dir.” İlk kez uygulanacak olan YÖK-Gelecek Projesi üç a amada gerçekleştirilecek. Birinci a ama; öncelikli alan ara tırma görevlisi istihdamı, ikinci a ama öncelikli alan ö retim üyesi istihdamı, üçüncü a ama ise akademik liyakat-kariyer platformu ekinde olacak. “YENİ BİR KURGUYU HAYATA GEÇİRİYORUZ” YÖK tarafından proje ile ilgili yapılan açıklamada, “Yeni YÖK olarak Türk yüksekö retim sistemine kazandırdı ımız ve sistemi bu çerçevede yeniden yapılandırdı ımız anahtar kavramlar bulunmaktadır. Öncelikli alanlar, ihtisaslaşma, açık bilim, üniversitelerde çe itlilik, ara tırma üniversiteleri, bölgesel kalkınma odaklı üniversiteler, mesleki uygulama a rlıklı üniversiteler, tematik üniversiteler, temel bilimlerde üstün ba arı sınıfları, YÖK 100/2000- öncelikli alanlarda doktora, dijital dönüşüm, gelece in meslekleri gibi kavramlar bunlar arasındadır. Yüksekö retim sistemi bu esaslar çerçevesinde tedrici olarak yeniden yapılandırılmaktadır. Bugün Yeni YÖK olarak, koydu umuz hedef do rultusunda yeni bir kurguyu hayata geçiriyoruz. n allah di er projelerimiz gibi bunda da kısa zamanda önemli mesafeler kat edece iz. Bu projenin bir çıktısı da sistem içinde ülkenin öncelikli alanlarında nitelikli bilgi üretmeye aday olan gençlere imkan tanıma, onlara sahip çıkma ve onların ba arının ödüllendirilene dair inançlarını peki tirmek olacaktır” ifadelerine yer verildi. YÖK ilk kez “öncelikli alanlarda” ara tırma görevlisi ilanına çıkıyor. Uzun yıllardır var olan sistem, genel ve cari uygulama olarak yine devam edecek. 2020 yılında merkezi olarak belirlenen toplam atama izin sayıları üniversitelerimize tahsis edildi. Bunların ilan izinlerinin YÖK'ten alındıktan sonra artları ilgili üniversiteler tarafından belirlenerek ilana çıkılıyor ve süreçler bütünüyle üniversiteler tarafından sürdürülüyor. Fakat bunun yanı sıra, yani devam etmekte olan bu ana yola ilave olarak, hacim itibarıyla daha küçük/daha az sayıda kadronun tahsis edilece i farklı bir yol daha uygulamaya sokuluyor. İlk defa uygulanacak bu sistem di er projelerde oldu u gibi, YÖK tarafından basit, sade ve yalın bir ekilde kurgulandı. Bu yöntemin özellikleri ise YÖK tarafından u ekilde açıklandı: a) Ülkemizin öncelikli alanlarının belirlenmesi ve bu alanlarda doktora programlarına açılması, b)lave kadro tahsisi yapılacak (ilave atama izni verilecek) üniversitelerin YÖK tarafından belirlenen ülkemizin öncelikli alanlarda doktora e itimi verebilme yetkinli ine sahip olması, c) Tarif edilen kadro için belli bir ki inin de il, ihtiyaç duyulan profilin tanımlanması; hak ve adalet duygusunu zedelemeyecek, fırsat e itli ini gözetmek üzere ilan edilen kadro için ba vuru yapabilecek yeterince adayın sistemde bulunuyor olmasına dikkat edilmesi, d) Adayların de erlendirilmesi ve seçiminin cari usule göre üniversitelerimiz tarafından yapılması. Asıl kadro kullanımı üniversiteler tarafından sürdürülmekte iken, YÖK tarafından da kendisine tanınan yetki çerçevesinde belli sayıda ara tırma görevlisi için ülkemizin önceliklerine odaklanılmakta, fakat YÖK tarafından belirlenen artların dı nda art ko mamak kaydıyla süreçlerin yürütülmesi yine üniversitelere bırakılmaktadır.” “HİSSEDİLEBİLİR BİR YÖNEM Hedeflendi inin belirtildi i açıklamada, “Proje kapsamında Türkiye'nin öncelikli alanları belirlenmi ve “adrese teslim” olmamak kaydıyla bu alanlarda doktora e itimi yapan ö rencilere ara tırma görevlisi kadrolarına atanma imkânı tanınmı tır. Genel kadro kullanımı üniversiteler tarafından sürdürülmekte iken bu daha az sayıdaki ara tırma görevlisinin atanmasında ülkemizin önceliklerine odaklanılmakta, fakat YÖK tarafından belirlenen artların dı nda art ko mamak kaydıyla süreçlerin yürütülmesi yine üniversitelere bırakılmaktadır. Öncelikli alanlara ara tırma

görevlisi atanmasını hedefleyen ve “Yeni YÖK” tarafından sade ve yalın bir şekilde kurgulanan bu proje, diğer pek çok projemiz gibi Türk yükseköğretimi için bir ilktir” denildi. 2020 yılında “yeni YÖK” anlayışı çerçevesinde ülkenin ihtiyaç duyduğu alanlardaki nitelikli insan gücünü karılayabilmek için “Öncelikli Alanlar Araştırma Görevlisi” kadrosu için “ek” atama izinleri verildiğinin vurgulandı. Açıklamada kullanılan bilgiler kaydedildi: “Ek atama izni verilen öncelikli alanlardan bazıları; ‘Yapay Zeka, Veri Bilimi, Mikro ve Nanoteknoloji, Akıllı ve Yenilikçi Malzemeler, Gıda Üretimi, İzleme ve Teknolojisi, Gıda Biyoteknolojisi, Sürdürülebilir Tarım, Zootekni ve Hayvan Besleme, Moleküler Farmakoloji, İlaç Araştırmaları ve Ağız, Biyoteknoloji, Uluslararası Güvenlik ve Terör, Eğitimde Dijitalleşme, İnsan Beyni ve Nörobilim’ vb. yükseköğretim sisteminde 2 bin 200 öğrencimiz, çeşitli üniversitelerde öncelikli alan olarak belirlenen bu alanlarda doktora eğitimlerine devam etmektedir. Diğer bir ifadeyle hiçbir pozisyon/kadro ilanı belirlenmediği için olmayıp belirlenmediği alanlar içindir. Burada öncelenen ‘kademeler’ değil, ‘öncelikli alanlar’dır. Bu proje ile ülkemizin öncelikli alanlarında nitelikli insan gücü ihtiyacını ve öğretim üyesi eksikliğini gidermek için önemli bir adım atılmaktadır. Bu kadrolara yapılacak atamaların tamamıyla ‘liyakat’ çerçevesinde olması için, belli bir üniversitenin havuzundan değil, Türkiye’nin havuzundan yararlanılarak gerçekleştirilecek olması, bu önemli adımı daha da değerli kılmaktadır.” “TOPLUMSAL DENETİMDE AÇIK” Yeni YÖK olarak başvurmuş oldukları girişimler sonucu temel bilimler (fizik, kimya, biyoloji, matematik), ziraat, orman, veterinerlik, su ürünleri, astronomi ve uzay bilimleri, yer bilimleri ve felsefe alanlarında lisans bursları ve “YÖK 100/2000 Doktora Projesi” ile de doktora bursu verilmekte olduğunu hatırlatıldı. Açıklamada, “YÖK’ün son yıllarda kamuoyunda nezdinde kazanmış olduğu güven ve itibar da her bir girişiminde şeffaf ve hesap verebilir olmaya verdiği önem dolayısıyla. Yeni YÖK’ün kendisi için kamu denetimine açık olma kavramından anladığı, sadece belli kurumların kendisini denetlemesi değil, icraatlarını toplumun bütün kesimlerinin önünde rahatlıkla dile getirebilir olması, yani toplumsal denetime açık olmasıdır” ifadelerine yer verildi. “YÖK Öncelikli Alanlar Öğretim Elemanı Projesi”nin ikinci aya geçişine ilişkin olarak ise ülkenin kalkınma yolundaki öncelikli ve özelliikli alanlarında öğretim üyesi atamaları için verilecek olan “ek” izinlerden oluşmasının belirtildiği açıklamada, “Üniversitelerimizin bu alanlarda temayüz eden ilgili bölümlerine tahsis edilecek olan “ek” öğretim üyesi kadro ilanları ile “başarılı bölümler” daha da güçlendirilmek suretiyle ödüllendirilecektir. Projenin “Öncelikli Alan Öğretim Üyesi” ayağını önümüzdeki günlerde akademi camiası ve kamuoyu ile paylaşılacaktır. Böylelikle bu ay içinde YÖK-Gelecek Projesinin üç aşaması da hayata geçirilerek sisteme kazandırılmı olacaktır. Tasarımlarımızı veya hayallerimizi değil, “hayata geçirdiğimiz projeleri” kamuoyuna sunmaktan mutluluk duyuyoruz” denildi.

Tags: